

COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS **XALOC** **I** **ESQUADRA DE TRABUCAIRES XALOC** **DE** **CASTELLÓ DE LA PLANA**

ASSOCIACIÓ DEDICADA A LA INTERPRETACIÓ, ESTUDI, DIVULGACIÓ CULTURAL AL VOLTANT DELS NOSTRES INSTRUMENTS POPULARS COM SON LA DOLÇAINA I EL TABAL.

L'ESQUADRA DE TRABUCAIRES DE LA COLLA XALOC, REPRESENTA ELS GUERRILLERS CASTELLONENCS EN LA GUERRA DEL FRANCÉS (1808-1814), EN AMBIENT FESTÍVOL I, MAJORITARIAMENT, AMB L'ACOMPANYAMENT MUSICAL DE LES NOSTRES DOLÇAINES I TABALS.

La Colla de dolçainers i tabaleters Xaloc de Castelló de la Plana, és una associació de caràcter cultural, inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat Valenciana, Diputació Provincial de Castelló i Ajuntament d'aquesta ciutat, amb el nombre 2989, en la Secció 1ª del Registre d'Associacions i, adaptats a la Llei Orgànica d'Associacions (Llei 1/2002 de 22 de març de 2002).

Membres de:

**FEDERACIÓ DE COLLES DE CASTELLÓ (CASTELLÓ DE LA PLANA)
FEDERACIÓ VALENCIANA DE DOLÇAINERS I TABALETERS
COORDINADORA DE TRABUCAIRES DE CATALUNYA**

Agermanats amb:

**COLLA POLSEGUERA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
COLLA PEPSI-COLLA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS CAMÍ DE LA SERRA DE MATARÓ (BARCELONA)**

Apadrinats per:

**COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS DE CASTELLÓ (PART MUSICAL)
COLLA DE TRABUCAIRES DE SANT ANDREU DEL PALOMAR (BARCELONA)(ESQUADRA DE
TRABUCAIRES)**

Guardons:

CEPET D'ARGENT 2007 (ESQUADRA DE TRABUCAIRES)

Adreça:

Castelló de la Plana C/ Joaquín Costa 24 Tel. 626 00 89 96 [www collaxaloc.com](http://www.collaxaloc.com)

Contactes:

**AMADOR MILIÁN MESEGUER (PRESIDENT)
667418224**

**MARTÍN REQUENA GARCIA (SECRETARI)
Tfn. 626628959**

**ANTONI AGUILA FILLOL (VOCAL)
Tfn. 607142249**

**PODEU VISITAR LA NOSTRA PÀGINA WEB: www.collaxaloc.com així com contactar amb nosaltres per
correu electrònic:
collaxaloc@yahoo.es**

ANY III BUTLLETÍ N° 18

MAIG 2008

Butlletí informatiu de la Colla de Dolçainers i Tabaleters "Xaloc" de Castelló de la Plana, així com de la seua Esquadra de Trabucaines, dedicat a la divulgació de les seues activitats culturals i entorn fester.

BALL DE “LAS CLAVARIESAS” DE VILLAMALUR

Enguany ha estat un any molt especial per a nosaltres per que hem pogut participar amb una de les principals finalitats de la nostra Associació Cultural, la recuperació de les nostres tradicions. Es tracta del ball de “Las Clavariesas” de Villamalur.

Feia més de trenta anys que aquesta població no participava al Pregó de la Magdalena de Castelló i enguany ho ha fet amb aquest ball.

El primer dia que vam anar a Villamalur per a intentar aprendre la cançó ens vam contagiar de la il·lusió de totes les persones d'aquesta població, que amb l'ajuda de Mapi i Conso de l'Escola de Dansa Castelló anaven aprenent, pas a pas, tot el ball. Nosaltres, per la nostra part intentàvem desgranar, nota a nota, la melodia que els havia de fer ballar fins que, de sobte, ens apareix un senyor molt amable amb una còpia de la partitura manuscrita. Ara només faltava posar-se d'acord amb les persones que coneixien el ball sobre el ritme del tabal, les repeticions, els intervals sense dolçaina i la velocitat de la cançó.

La cançó durava uns quatre minuts i això és massa temps per a que es puga ballar en el Pregó de la Magdalena de Castelló, és per això que es va fer un ball més curt, però igualment representatiu de la feina feta. La il·lusió del primer dia havia augmentat, pensem que feia trenta-nou anys que aquesta població no participava en el Pregó, barrejada amb els nervis propis dels moments previs al inici de la desfilada. Feia goig veure a la gent jove junt amb la gent gran units amb un mateix projecte i donant-se ànims els uns als altres.

José Manuel Milián Meseguer i Rubén Milián Fraga, Dolçainer i Tabaletter de la Colla XALOC

Ha estat ara en el mes de Maig quan es va fer la presentació oficial del ball complet a la seua població d'origen, a Villamalur. El dia 3 de maig es celebrava la festa de les Santes Creus i allà que vam anar tota la Colla a col·laborar en la festa amb la nostra música. De matí missa i cercavila. De vesprada una mostra de la nostra música i repartiment de formatge i vi a tots els presents en la Plaça del "Concejo" i, per fi, la presentació de ball. Els nervis encara afluïren més que el dia de Castelló, ja que ara eren els seus familiars, amics i coneguts els qui anaven a veure el resultat de la feina feta i, d'alguna manera, a jutjar-la. Tot va eixir bé i crec que podem estar satisfets.

Gràcies a la població de Villamalur per donar-nos l'oportunitat de participar en aquest projecte, per saber transmetre'ns la seua il·lusió i per fer-nos sentir, en aquest dia de festa, com si estiguéssim en la nostra pròpia casa, en la nostra pròpia festa.

Fins aviat

José Manuel Milián Meseguer i Rubén Milián Fraga
Dolçainer i Tabaleters de la Colla XALOC

Músics i acompanyants de la Colla Xaloc, abans del cercavila.

TRABUCADES PER TOT ARREU

JACA FESTA DEL PRIMER DIVENDRES DE MAIG

Cada primer divendres del mes de maig, a Jaca (Osca), es commemora, des de fa diversos segles, una festivitat en homenatge a aquells avantpassats que a les ordres del Comte Aznar Galíndez, van aconseguir la victòria sobre els musulmans que ocupaven la ciutat.

Si bé sobre la dita victòria s'han difós moltes dades llegendàries que hui resulten difícilment creïbles, la realitat és que, cada any són moltes les persones que es concentren per a celebrar aquesta festivitat.

Les festes del primer divendres de maig, es celebren al llarg d'una setmana entorn del esmentat divendres i, els seus dos actes més significatius són els següents:

-Una multitudinària desfilada que reviu la batalla contra els musulmans, i en el que participen centenars de jacetans abillats amb trages de l'època.

-Un esmorzar a base de carn torrada, xoriços, costelles i vi que té lloc en el punt on es va alliberar la batalla i que, paradoxalment, hui és el cementeri de la localitat.

Com es pot apreciar en les fotografies l'ús del trabuc i les seues salves són part essencial d'aquestes festes.

TRABUCADES MULTITUDINARIES AMB UN PUBLIC MOLT ACOSTUMBRAT AL SOROLL

DOLÇAINERS EMBLEMÀTICS

VICENT RAMÓN BONET CASALTA, “*EL NEGRE*”

Vicent Ramón Bonet Casalta, conegut a Vila-real i en els pobles de la Plana amb el malnom *El Negre*, pseudònim que li posaren els seus amics de joventut per ser molt brut. Va estar un dels dolçainers habituals a Vila-real i les seues rodalies els anys de la postguerra.

Va nèixer a Vila-real l'any 1917, dintre d'una família de dolçainers, ja que el seu avi Vicent Bonet Reverter i el seu pare Vicent Bonet Belaire (conegut també amb el nom de *Vicentet de Poso*) ja havien estat dos dolçainers coneguts a les nostres terres. Al seu avi, la Societat Cultural Els XIII li féu un homenatge l'any 1925, quan es va retirar.

Als sis anys començà a acompanyar el seu pare tocant el tabal, però aquest li va prohibir que tocara la dolçaina perquè deia que l'avi havia mort rebentat a causa d'aquest instrument (l'avi Vicent Bonet Reverter va sofrir una trombosi quan tocava la dolçaina a una festa que es feia al Termet de la Mare de Déu de Gràcia). De manera que Vicent Ramon practicava amb la flauta de dolçaina, amagat del seu pare. Un any, en arribar les festes de la Mare de Déu del Rosari, va dir als seus germans que hi anaren a la processó per a conèixer un nou dolçainer. Els germans es varen sorprendre en veure que era Vicent Ramon qui tocava la dolçaina amb bona qualitat. Aquesta va estar l'actuació que el va consagrar com a dolçainer, malgrat que fins els 25 anys acompanyà el seu pare amb el tabal. Quan aquest deixà de tocar, continuà Vicent Ramon *El Negre* exercint la tasca de dolçainer, acompanyat pel seu germà José Mª Bonet Casalta al tabal.

Al llarg de l'any es dedicava al conreu de la terra i en arribar les festes de molts pobles de la província com Almassora, Onda, Betxí, Vila-real, Alcora, etc., deixava aquesta feina per dedicar-se a la dolçaina.

No sabia solfeig i tocava d'oïda, igual com feren el seu pare i el seu avi, però ho feia amb bona tècnica i gran força de so, per la qual cosa el van contractar a festes on eren habituals altres dolçainers.

En els anys de la postguerra, la Secció Femenina de tots els pobles organitzà els grups de “Cors i Danses” i a Vila-real van recuperar el ball de l’Anguila per a presentar-lo a una concentració de danses que es va dur a terme a València al Gimnàs San Gili. La nit de l’actuació van pernoctar a l’hotel Madrid.

Al voltant de la dècada dels 70 es va traslladar a la província de Barcelona amb la seua dona i els seus fills. Allí deixà de tocar en públic, però continuava assajant a casa per a no perdre l’afició. Va morir el dia 1 de març de 1982, als 65 anys d’edat.

Bonet Reverter, avi d’*El Negre*. (Foto: Fernando)

(Víctor Vilanova Candau. Extret del llibre *A Tabal i Dolçaina* del Grup de Dolçainers i Tabaleters de Vila-real)

L'ESQUADRA DE TRABUCAIRES XALOC PARTICIPA PER PRIMERA VEGADA EN UNA RECREACIÓ HISTÒRICA A SEGORBE.

El cap de setmana del 9-10 de maig, es va fer en la localitat castellonenca de Segorbe, una recreació històrica per a commemorar dos-cents anys d'aquell regiment de paisans voluntaris que, arribats des de distints punts de les nostres comarques, van formar en aquesta localitat el "Regimiento del Camp Segorbino. Van ser els mateixos castellonencs que van defensar València de l'atac de Monecy el 1808, posteriorment després de la batalla de Tudela, van sucumbir el el segon setge de Saragossa durant la Guerra del Francès.

De Segorbe van traure el nom del regiment i, en la catedral es va beneir la seua bandera

COMPONENTS DE L'ESQUADRA DE TRABUCAIRES XALOC AMB RECREADORS

L'Associació "Amics del Museu militar de València" es van posar en contacte amb nosaltres, i així junt amb recreadors arribats de Cariñena, Saragossa, Lleó, Sòria i Móstoles en un divendres plujós, els guerrillers de la Esquadra de Trabucaires vam participar en un desfilada nocturna amb torxes per la localitat del Palancia i que, malgrat la pluja, va assistir nombrós públic amb paraigues.

DESFILADA AMB TORXES

Va contrastar molt l'apreciar els colorits uniformes, armament i equip dels recreadors que representen l'exèrcit regular de fa 200 anys amb la indumentària dels guerrillers de l'Esquadra de Trabucaires Xaloc, la qual va representar la partida del famós guerriller de Nules Ascensio Nebot "EL FRARE".

SIMULACIÓ D'UNA BATALLA

D'aquesta "curteta" primera participació, els recreadors ja compten amb la nostra esquadra per a pròxims esdeveniments històrics.

Volem agrair sincerament la gran quantitat de e:mails rebuts amb opinions, propostes, material gràfic i demandes de col.laboració.

BUTLLETÍNS ANTERIORS EN: WWW.COLLAXALOC.COM

MOLTES GRÀCIES PER HAVER-NOS ATÉS, EN EL CAS QUE AQUEST BUTLLETÍ NO SIGA DEL SEU INTERÉS, LI PREGARÍEM QUE ENS HO FERA SABER.

LI CONTINUAREM INFORMANT.